

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

ZŠ a MŠ Třebíč, Na Kopcích 342

„JEN KRŮČEK DO ŠKOLY“

OBSAH:

1. Identifikační údaje	3
2. Obecná charakteristika školy	4
3. Podmínky vzdělávání	5
4. Organizace vzdělávání	17
5. Charakteristika vzdělávacího programu	18
6. Vzdělávací obsah	20
7. Evaluace	32
8. Příloha (režim dne)	35

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP PV:	„JEN KRŮČEK DO ŠKOLY“
Název školy:	Základní škola a mateřská škola Třebíč, Na Kopcích 342
Sídlo:	Na Kopcích 342, Třebíč, 674 01
Zřizovatel:	Město Třebíč, Karlovo náměstí 104/55, 674 01 Třebíč
Kontakt na zřizovatele:	Bc. Jarmila Zimková, vedoucí Odboru školství a kultury, MÚ Třebíč, tel.: 568 896 165 e-mail: jarmila.zimkova@trebic.cz
Ředitel:	Mgr. Vítězslav Bártl
Zástupkyně ředitele:	Mgr. Vladimíra Otisková
Telefon:	568 606 101, 736 514 939
E-mail:	skolka@zskopce.cz
Webové stránky:	www.zskopce.cz
Datová schránka:	73fwbb9
Na zpracování se podíleli:	ředitel školy a kolektiv pedagogických pracovníků MŠ
Pedagogická rada projednala:	30. 8. 2022
Vydal ředitel školy:	Mgr. Vítězslav Bártl
Rodiče a veřejnost byli seznámeni s programem:	září 2022
Č. j.:	MS-101-2022-9
Platnost:	1. 9. 2022 – 31. 8. 2025

Mgr. Vítězslav Bártl, ředitel ZŠ a MŠ Třebíč, Na Kopcích 342

Příspěvková organizace vznikla dne 1. 1. 1999 dle zřizovací listiny, kterou vydalo Město Třebíč dne 2. 7. 1998.

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Výstavba v okrajové části města začala v 90. letech minulého století. Vzhledem k rozšiřujícímu se počtu obyvatel zde byla vybudována nejmladší ze základních třebíčských škol. Její provoz byl zahájen školním rokem 1996-1997.

Mateřská škola byla zřízena jako součást základní školy 1. 7. 2008. Původní jednotřídka byla, vzhledem k zájmu ze strany rodičů, rozšířena 1. 9. 2011 na dvoutřídni.

Mateřská škola se nachází ve východní okrajové části města Třebíče. Dochází zde k průběžné výstavbě rodinných a bytových domů. Je situována v blízkosti lesů, louky a polí. V blízkém okolí se nachází vodní nádrž Lubí a chráněné krajinné území Ptáčovský žleb.

Mateřská škola je umístěna v prostorách základní školy. Nachází se v přízemí levé části budovy. Mateřská škola je dvoutřídni. Každá třída má svůj samostatný vchod. Kapacita jedné třídy je 28 dětí, celkem tedy 56 dětí. Chod mateřské školy zajišťují 4 učitelky a 1 provozní zaměstnanec.

Umístění tříd přímo v budově ZŠ nám umožňuje úzké propojení a spolupráci. Z tohoto důvodu vzešel i název ŠVP „**JEN KRŮČEK DO ŠKOLY** “. Máme možnost využití školních prostor – tělocvičnu, školní hřiště /pohybové aktivity/, keramickou dílnu, víceúčelový sál.

Od září 2022 obě třídy pracují v souladu s programem Začít spolu.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1. VĚCNÉ PODMÍNKY

3.1.1. Obecný popis budovy a školní zahrady

Mateřská škola je umístěna v levé přízemní části budovy ZŠ. Zde se nachází dvě třídy MŠ Sluníčka a Hvězdičky. Každá ze tříd má svůj samostatný bezbariérový vchod, šatnu a sociální zařízení se sprchovým koutem. Vnitřní část MŠ byla v roce 2011 přestavěna a vybudovala se zde výdejna jídla s jídelnou. Třídy jsou propojené chodbou, která navazuje na průchod do ZŠ.

Vnitřní propojení MŠ a ZŠ umožňuje těsný kontakt a spolupráci se školou, děti se nenásilně seznamují s prostředím „velké školy“. Mají možnost využívat školní hřiště – všestranné sportovní aktivity, keramickou dílnu, cvičnou kuchyňku, víceúčelový sál, tělocvičnu /s využitím pomůček/. Děti ze ZŠ se podílejí na přípravě a organizaci dne dětí – MDD, Mikuláše, předčítání pohádek dětem v MŠ. Děti z MŠ mají možnost navštívit děti a kamarády z 1. tříd. Jejich přechod z MŠ na 1. stupeň je proto nenásilný a bezproblémový. I z těchto důvodů je naše školka vyhledávána pro umístění dítěte do předškolního zařízení.

Mateřská škola má dostatečně velké prostory, jež umožňují takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí při dodržení bezpečnostních a hygienických norem.

Prostor tříd je rozdělen do částí, které děti stimulují ke hře a práci, jsou to tzv. Centra aktivit. Tyto koutky, které umožňují hru i tvůrčí práci jednotlivcům i skupině, jsou vybaveny různými předměty a materiály, jsou označeny nápisy (např. ATELIÉR, KNIHY A PÍSMENA, DÍLNA, DOMÁCNOST, DOPRAVA, DRAMATIKA, POKUSY A OBJEVY, KOSTKY, MANIPULAČNÍ A STOLNÍ HRÝ) a je zde vyznačen počet míst, tzn. kolik dětí může v danou chvíli v centru pracovat. Centra aktivit vytváří prostor pro učení se od sebe navzájem, nápodobou i pozorováním. Děti pracují v malých skupinkách, mohou spolu komunikovat, řešit problémy, rozhodovat se. Jsou tak vedeny k samostatnosti a spolupráci.

Vybavení tříd hračkami, pomůckami i metodickými materiály odpovídá počtu dětí i jejich věku. Děti se samy podílejí na úpravě a výzdobě prostor, a to především svými výtvy.

Obě třídy jsou heterogenní, což mimo jiné umožňuje umístění sourozenců v jedné třídě.

Ze třídy Sluníček je přímý vstup na školní zahradu, která je oplocená a je oddělenou součástí venkovního areálu ZŠ. Prostor je částečně zatravněný a částečně vydlážděný. Jsou zde atestované hrací prvky /velká skluzavka, závěsná houpačka s dopadovou plochou, věž s lanovými prvky, lezeckou stěnou a skluzavkou, zajištěnou dopadovou plochou, prohazovací sloup, tzv. Indián, umožňuje lezení do výšky, dřevěné autíčko, 2x pružinové houpadlo, trampolína, lanový balanční žebřík, tabule pro kreslení křídami, sluneční clona, zahradní domek s lavičkami/. Na travnaté ploše bylo v květnu 2017 vybudované pískoviště kryté

plachtou. Nerovný terén zatravněné plochy umožňuje dětem rozvoj motorických dovedností. Vydlážděná část je rovná a umožňuje bezpečné využití koloběžek, odrážedel a tříkolek. Je zde koš pro házení míčem. Součástí zahrady je i několik vzrostlých jehličnatých stromů, které nabízí soukromí pro hru dětí a dřevěný domek k úschově hraček.

Blízkost okolní přírody a prostředí, ve kterém je MŠ umístěna nám umožňuje vytvářet kladný vztah k přírodě a současně je vhodná k delším vycházkám a výletům.

V rámci aktivit uskutečňovaných v MŠ jsou vzdělávací programy, návštěvy pobočky městské knihovny, oslavy narozenin dětí, slavnostní pasování budoucích prvňáčků, společné akce s rodiči, exkurze a výlety, návštěvní dny pro nově přijaté děti dle předem stanoveného rozpisu. /Děti mají možnost s rodiči navštívit prostředí MŠ v odpoledních hodinách a zúčastnit se připravovaných aktivit společně s dětmi a paní učitelkou/.

Spolupráce se ZŠ:

Předškolní děti mohou využít přípravný kurz pro budoucí prvňáčky – PŘÍPRAVKU PRO PŘEDŠKOLÁKY.

Vzájemná informovanost mezi učitelkami ZŠ a MŠ o budoucích prvňáčcích, jejich adaptaci a specifikách.

Spolupráce s odborníky:

Spolupracujeme s SPC: 2x ročně je provedena logopedická depistáž. S jejím výsledkem jsou rodiče seznámeni a s dětmi dále pracuje pověřená učitelka /logopedická asistentka/ v MŠ.

V případě nepříznivých epidemiologických podmínek mohou být některé aktivity omezeny nebo prováděny distanční formou. To se týká spolupráce s rodiči, odborníky, základní školou.

Ostatní spolupráce:

Městská policie, Policie ČR, Dům dětí a mládeže, městská knihovna, Esko-T

3.1.2. Třídy

- Třídy - prostorné, prosvětlené, s možnostmi různých koutků umožňujících individuální i kooperační činnosti dětí, zastínění žaluziové
- podlaha – část kryta kobercem, druhá část je PVC
- nábytek ve třídách je barevně rozlišen, velikost židlí a pracovních stolků odpovídá hygienickým normám a požadavkům
- možnost variabilního přeskupování a utváření hracích koutků – Center aktivit
- prostory herny jsou opatřeny kobercovými házecími stěnami, tělocvičným náradím
- přílehlé umývárny a toalety plně odpovídají hygienickým požadavkům
- uložení hraček a pomůcek - ve skříních a otevřených policích – vše v dosahu dětí, umožňuje dětem vlastní volbu, výběr

Třídy jsou vybaveny monitorovacím systémem umožňujícím sledovat vstup do budovy. Dále jsou vybaveny PC s připojením na multifunkční tiskárnu /kopírka, skener, tiskárna/. Obě třídy jsou vybaveny televizí s připojením k internetu a DVD, hudebním přehrávačem. K jejich využití dochází v rámci vzdělávacích aktivit, případně za nepříznivého počasí. Třídy jsou vybaveny hračkami pro všechny věkové skupiny a jsou uloženy tak, aby děti měly možnost samostatného výběru /boxy, police, koše/. Pro mladší děti jsou hračky odpovídající jejich věku uloženy v nižších policích. Hračky jsou průběžně dokupovány a doplňovány dle potřeb a zájmu dětí. Aktuálně doplňujeme žákovskou knihovnu vhodnými knížkami pro děti. Ve třídě Hvězdiček je k dispozici kytara, keyboard. Ve Sluníčkách je kytara a piano. V obou třídách jsou k dispozici Orffovy nástroje, společné pro obě třídy jsou drumbeny a tělovýchovné náčiní a nářadí /míče, žíněny, prolézací prvky, kužely, padák/.

Každá třída má sklad pomůcek a materiálu, sklad lůžkovin a matrací s oddělenými regály na jednotlivé věci. Šatnu na převlékání.

MŠ nemá prostor pro vytvoření společné místnosti, která by sloužila k soustředění didaktických pomůcek, knih, CD, učitelské knihovny. Společné pomůcky a didaktický materiál je umístěn ve společné části chodby – ve skříních.

Součástí MŠ je i místnost s pračkou a sušičkou, kde je vytvořeno přiměřené zázemí pro učitelky /skříňky na odkládání osobních věcí/, sociální zařízení pro zaměstnance, místnost s výlevkou a úklidovými prostředky.

Děti se podílejí na výzdobě třídy, v šatnách jsou nástěnky, na kterých je prezentována činnost dětí. Jsou tam rovněž informační nástěnky pro rodiče, jejichž prostřednictvím jsou rodiče informováni o dění v MŠ.

3.1.3. Prostory ZŠ

Obě třídy mají možnost využít zázemí v ZŠ.

- tělocvičnu s využitím nářadí a náčiní /švédská bedna, míče, kužely, florbalové hokejky, žíněny/
- prostory nebo zařízení cvičné kuchyňky pro ZŠ
- prostory nebo zařízení keramické dílny pro ZŠ

3.2. ŽIVOTOSPRÁVA

3.2.1. Stravování a pitný režim

Základní škola ZŠ a MŠ Třebíč, Na Kopcích je školou zařazenou do celorepublikové sítě škol podporujících zdraví. Mateřská škola má společnou kuchyň se základní školou. V MŠ je jídlo

připravováno v souladu se spotřebním košem a normami pro danou věkovou kategorii. V jídelníčku jsou dostatečně zastoupeny mléčné výrobky, ovoce, zelenina, luštěniny. Jídelníček je pestrý a vyvážený. Za jeho správné sestavení zodpovídá vedoucí školní jídelny. Mezi jídly jsou dodržovány předepsané intervaly. Děti vedeme k samostatnosti při stolování a k sebeobsluze.

Součástí MŠ je výdejna s jídelnou. Jídlo je dopravováno z kuchyně ZŠ na nerezových vozících. Součástí výdejny v MŠ je myčka nádobí a lednice. Výdejna je propojena s jídelnou výdejním oknem. Doba stravování je vymezena v denním řádu MŠ. Oběd vždy vydává kuchařka, polévku z bezpečnostních důvodů nalévá na stolech paní kuchařka. Děti si druhé jídlo přinášejí samy od výdejního okénka. Talíře pomáhá odnášet mladším dětem učitelka, starší se obsluhují samy. Dbáme na správné držení lžice. Přibližně mezi 4-5 rokem si děti osvojují návyk používání příboru. Děti do jídla nenutíme, ale snažíme se o pozitivní motivaci, aby se dítě nebálo ochutnat neznámé jídlo. Ovoce a zeleninu si děti berou dle vlastní chuti. K dispozici je dle jídelníčku čaj, ochucené mléko, mléko. Během celého dne mají děti k dispozici nápoje, které jsou střídány /čaj, sirup, voda/. Každé dítě má svůj vlastní hrnek označený značkou. Nápojový stůl je pojízdný a lze jej využít i při pobytu venku na školní zahradě. Případné potravinové alergie nebo diety řešíme s rodiči individuálně.

3.2.2. Denní rytmus a řád

Denní řád v MŠ je pravidelný, nicméně učitel je dostatečně flexibilní, aby bylo možné reagovat na aktuální situace /např. pozdější příchod dětí dle předchozí domluvy, neplánované situace/. Pevně stanovená je pouze doba jídla. Ostatní činnosti se mění v závislosti na aktuálním dění ve škole a dle potřeb dětí.

Režim dne viz. Příloha

3.2.3. Pobyt venku a pohyb

Pobyt venku je uskutečňován na základě klimatických a rozptylových podmínek, je snahou dopřát dětem co nejdelší pobyt na čerstvém vzduchu. Pouze za nepříznivých podmínek je přiměřeně zkrácen nebo se nekoná. Pobyt venku slouží k podpoře elementárních pohybových dovedností, k poznávacím činnostem a k naplňování cílů předškolního vzdělávání. Ke spontánnímu pohybu mají možnost využít herní prvky na školní zahradě. Tyto prvky slouží ke zvyšování obratnosti, dovednosti, vytrvalosti. Dle počasí jsou uskutečňovány sezonní činnosti /bobování, pouštění draků, hry s vodou, míče/. Pobyt venku je dle možností využíván i k výletům do blízkého okolí /Lubí/. Děti mají dostatek příležitosti k pohybu nejen venku, ale i ve třídách.

Denně jsou zařazovány pohybové chvílky, v pondělí jsou k dispozici pro děti z MŠ obě velké tělocvičny v prostorách základní školy. Drtivá většina týdnů má v programu centrum aktivit POHYB. Snahou pedagogů je připravit pestrý program, který rozvíjí všechny pohybové dovednosti a také vytváří u dětí kladný vztah k tělesné výchově. Ve třídách je volně přístupné

některé náčiní – balanční, obruče, míče. Využíváme možnosti plaveckého výcviku v areálu Laguna. Děti získají základy plavání a zvyšuje se jejich otužilost /imunita/. Tato aktivita je určena především pro starší děti s dobrou adaptabilitou a soběstačností v sebeobsluze.

3.2.4. Spánek

Doba odpoledního spánku – odpočinku – se přizpůsobuje individuální potřebě dítěte. Začíná po obědě a končí nejpozději před odpolední svačinou. Děti si na lehátku vyslechnou pohádku, případně relaxační hudbu. V případě nižší potřeby odpočinku zvláště u starších dětí je jim umožněno se věnovat klidné činnosti při dodržení klidu pro ostatní děti. V případě předškolních dětí jsou voleny činnosti zaměřené na přípravu do školy. Tyto děti musí respektovat spící děti a důsledně dodržovat klidový režim. Vždy je třeba respektovat dobu klidové části pro usnutí dětí, které spánek vyžadují a potřebují.

3.3. PSYCHOSOCIÁLNÍ PODMÍNKY

Vytváříme bezpečné, respektující a přístupné prostředí pro všechny děti, rodiče i zaměstnance bez rozdílu.

Podporujeme prosociální vztahy mezi dětmi, společnými pravidly předcházíme šikaně a společensky nežádoucím jevům, pravidla jsou pozitivně formulována a aktivně využívána.

Děti vedeme k aktivitě a samostatnému rozhodování, děti mají možnost volby, mají možnost zažít úspěch.

Prostředí školy působí esteticky, zdobí jej práce dětí – výtvary jsou umístěny tak, aby byly viditelné dětmi i jejich rodiči.

Snažíme se o podnětné prostředí, což je prostředí, které uvede do bdělosti celý nervový systém dítěte, které jej podněcuje, uspokojuje jeho zvědavost, je schopné zodpovědět mnoho otázek a zadat ještě mnohem víc.

Připravujeme děti na život v multikulturní společnosti, učíme je vnímat odlišnosti, nacházet spojitosti, toleranci k odlišnostem.

Pro bezproblémový přechod z rodiny mají rodiče /zvláště nejmladších dětí/ možnost využít adaptační režim.

Otevřené třídy zajišťují pozvolný přechod do nového prostředí.

Respektujeme individuální potřebu spánku a odpočinku, uspořádání tříd umožňuje klidové činnosti i v průběhu dne.

Pedagogičtí pracovníci citlivě reagují na individualitu každého dítěte respektováním jeho potřeb /biologických, psychických, sociálních i vývojových/.

Pedagog ctí a zachovává rovnocenné postavení každého dítěte – vyvaruje se projevům nerovnosti, zesměšňování, podceňování a diskriminace.

Učitelka plánuje tak, aby poměr spontánních a řízených činností v denní programu či jiných i mimoškolních aktivitách byl vyvážený, připravuje prostředí, pozoruje, vyhodnocuje proces učení a na základě toho plánuje další kroky rozvoje dětí.

Pedagog využívá forem práce, které umožní prožitkové učení tak, aby zaujaly a zaktivizovaly děti, využívá formy popisného jazyka /podmínkou je individuální diagnostika dítěte/.

Vztah pedagog a dítě je partnerský /pedagog konkrétně oslovuje dítě jménem, dívá se ve stejné výšce dítěti do očí, nehodnotí obecně, spíše pojmenovává, dává dětem jasné a srozumitelné pokyny, klade otevřené otázky/.

Pedagog se vždy chová taktně a respektuje intimitu při osobní hygieně či potřebě.

Přímost, vstřícnost, vcítění a naslouchání pedagoga podporuje aktivní spoluúčast a samostatné rozhodování dítěte.

Je vždy vyloučeno manipulovat s dítětem, zbytečné organizování, které nevede k samostatnosti a neurotizuje dítě, nezdravá podpora přílišné soutěživosti.

Pedagog svým jednáním podporuje vzájemnou důvěru, toleranci, pomoc, ohleduplnost, solidaritu, nenásilně ovlivňuje prosociální směřování.

Záměrem MŠ je vytvářet dětem bezpečné prostředí, učit děti postupně projevovat a vyjádřit své city.

Velmi důležité je neustálé posilování osobnostního rozvoje pedagogických pracovníků.

3.4. ORGANIZACE CHODU ŠKOLY

Provoz MŠ začíná v 6:00 a končí v 16:00 hodin. Mezi 6:00 a 7:00 se děti scházejí ve třídě Hvězdiček. Poté s druhou příchozí p. učitelkou přejdou děti ze Sluníček do své třídy. V době 15:00 – 16:00 v liché týdny a 15:30 – 16:00 v sudé týdny se děti obou tříd schází ve třídě Hvězdiček. Další spojování dětí obou tříd se uskutečňuje pouze v nezbytných případech. Překrývání přímé práce učitelek je mezi 9:00 - 12:00 hod. Učitelé se ve své přímé práci plně věnují dětem.

Každá třída si tvoří vlastní program podle svých potřeb a potřeb dětí, obvykle je zaznamenán na třídní nástěnce, aby se na něj děti i učitelky mohly odvolávat.

Vzdělávací program se uskutečňuje ve vzdělávacích blocích a tématech; pro záznam týdenního plánu je používána přehledná tabulka.

Vzdělávací nabídka je strukturována do center aktivit, odráží cílené plánování samostatných nepřímo řízených činností, dále také přípravu ranních úkolů a námětů na zapojení rodičů do každého z témat.

Významnou prevencí konfliktů mezi dětmi je stanovení a dodržování pravidel, která jsou v každé třídě tvořena společně se skupinou dětí a jsou vždy pozitivně formulována.

Je zajištěn **pravidelný denní režim**, který je ale zároveň pružný a flexibilní a odráží logiku toho, že pracujeme v programu Začít spolu:

- Po příchodu do školky čeká děti a jejich rodiče „Ranní úkol“, kdy cílem této aktivity je ulehčit vstup dětí i rodičů do třídy, vytvořit prostor pro vzájemnou komunikaci a možnost získávat rodiče pro spolupráci; děti si v ranním úkolu procvičují různé dovednosti – poznávání, počítání, grafomotoriku, jazykové dovednosti apod.; úkoly jsou provázané s tématem týdne a jsou tak motivací pro další práci během dne.
- Následují volné hry a činnosti dle zájmu a potřeb dětí; v době adaptace mohou rodiče v tomto čase zůstat s dětmi ve třídě (rodiče mohou do třídy vstoupit kdykoliv během dne po ukončení adaptace – jsou vítanými pomocníky pedagoga).
- Mezi půl devátou a devátou hodinou mají děti připravenou svačinu; dětem jsou připomenuty hygienické návyky, děti se u svačiny obsluhují samostatně.
- Po svačině se scházíme v „Ranním kruhu“ – následují třídní rituály – přivítání, kalendář, motivace k denním činnostem, prostor pro sdílení, tělovýchovná chvilka ...
- Po ranním kruhu odchází děti pracovat do pracovních koutků tzv. „Center aktivit“:
  - **MANIPULAČNÍ A STOLNÍ HRY** - centrum je zaměřené především na rozvoj jemné motoriky, fantazie, trpělivosti, vůle pro dokončení díla. Rozvíjí dovednost spolupracovat, posiluje koordinaci oko-ruka. Rozvíjí se zde matematické představy, sociální dovednosti, tvůrčí a estetické vyjádření.
  - **POKUSY A OBJEVY** - centrum slouží k různým pozorováním, pokusům, podporuje chápání přírodních zákonů, vede k prožitkům a objevování. Rozvíjí se zde i logické myšlení, děti se učí poznávat barvy, geometrické tvary, počty, čísla, což vede k rozvoji matematické pregramotnosti dětí.
  - **KOSTKY A DOPRAVA** - zde je vytvořen prostor k sebevyjádření. Rozvíjí se zde fantazie, představivost a tvořivost. Děti si procvičují jemnou i hrubou motoriku, zvyšují sebedůvěru, rozvíjí sociální a jazykové dovednosti, upevňují znalosti z různých oblastí, rozvíjí inteligenci. Námětové hry tohoto centra vedou děti ke kooperaci, poskytují jim radost, podporují jejich činorodost. Děti komunikují, vyměňují si myšlenky, upevňují se zde znalosti z různých oblastí (matematika, fyzika, jazykové dovednosti).
  - **POHYB** - vytváří prostor pro rozvoj přirozených pohybových dovedností dětí, rozvíjí hrubou i jemnou motoriku, posiluje sebedůvěru, odvahu, vede děti k samostatnosti, zároveň dává prostor ke spolupráci.
  - **DRAMATIKA** – v centru probíhají především napodobivé a námětové hry. Děti si hrají, napodobují dospělé a učí se různým sociálním rolím. Rozvíjí své schopnosti zvládat různé situace a chápat je. Hry jsou důležité pro rozvoj všech oblastí vývoje dítěte.
  - **HUDBA** - hudba, je univerzálním prostředkem komunikace, zábavy, poučení i uklidnění dětí. Vymýšlejí zde hudební doprovody za pomoci rytmických i melodických nástrojů, učí se poslouchat různé hudební žánry včetně klasické hudby, tančí, zpívají,

hrají hudebně-pohybové hry. Centrum hudba podněcuje rozvoj myšlení, abstrakce, improvizace, hudebních schopností dětí.

- **KNIHY A PÍSMENA** - slouží k podchycení zájmu o literaturu, o čtení a psaní (především jde o nápodobu čtení a psaní). Je to místo, kde děti vnímají mluvenou a psanou podobu písma, kde manipulací s knihou i písmeny se pomalu s nimi seznamují a postupně je rozpoznávají na základě tvaru.
  - **DÍLNA** - v tomto pracovní-technicky zaměřeném centru aktivit mají děti možnost pracovat s různým materiálem a nástroji, které obvykle vidí v dílnách svých rodičů. Součástí tohoto centra je pískovna. Písek je materiál podporující smyslový a tělesný rozvoj, koordinaci svalů celého těla.
  - **ATELIÉR** – výtvarné činnosti poskytují dětem radost, prožitek a uspokojení. Podporují u dětí tvořivost, představivost, činnost a zvědavost a rozvíjí fantazii. Ateliér rozvíjí city dětí a umožňuje komunikovat beze slov. Rozvíjí jemnou motoriku, hmat, zrakovou percepci, podporuje koordinaci a inteligenční schopnosti.
  - **VODA A PÍSEK** - v tomto centru děti experimentují – přelévají vodu pomocí různých odměrek, odhadují, co plave a co se potopí, hrají si s vodními mlýnky, vytváří otisky, staví z písku stavby a doplňují je přírodninami. V tomto centru děti rozvíjejí své smyslové vnímání a motorické dovednosti.
  - **KUCHYŇKA** - je pracovní koutek, kde si děti mohou hrát na domácnost. Děti pracují se skutečnými potravinami, se skutečným náčiním – nože (příborové), hrnce, vařečky, struhadla...
- „Hodnotící kruh“ – po práci v CA se scházíme v opět v kruhu, abychom zhodnotili, jak se dětem pracovalo, co děti zaujalo, kdo jim pomáhal, jak se při činnosti cítily, co se během dne dozvěděly, případně co objevily
  - Pobyt venku – většinou propojen s tématem týdne – využíváme velkou zahradu a blízké okolí – městské lesíky, údolí s potokem a rybníky, městský park
  - Příprava na oběd, hygiena, oběd – děti jsou vedeny k sebeobsluze a samostatnosti, učí se dodržovat pravidla stolování; děti do jídla nenutíme, usilujeme o to, aby doba jídla byla příjemnou a nestresující součástí běžného dne
  - Odpolední odpočinek – je důležitou součástí pobytu dítěte v mateřské škole; většina dětí je v MŠ více jak šest hodin – odreagování, odpočinek, spánek nebo klidové činnosti, jsou součástí jejich psychohygieny
  - Po odpolední svačině následují odpolední volné hry dětí až do doby jejich odchodu ze školky

3.5. ŘÍZENÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Mateřskou školu řídí zástupce ředitele (z pověření ředitele školy), odpovídá za to, že škola poskytuje vzdělávání v souladu s platnými právními normami České republiky. Vytváří

podmínky pro plynulý provoz zařízení a kvalitní výchovně vzdělávací činnosti ve třídách. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny v náplních práce a příslušných směrnících. Snahou vedení je vytvářet ovzduší vzájemné důvěry a tolerance. Zástupce ředitele pravidelně vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Kontrolní činnost probíhá dle plánu (kontroly dokumentace, hospitace, apod.), je prostředkem rozvoje celé MŠ. Na základě ní jsou vyvozovány závěry a opatření pro další práci. Vedení školy respektuje názor všech zaměstnanců i rodičů, nevyhýbá se konstruktivní a věcné kritice, neboť ta směřuje k zamyšlení nad výsledky práce.

Pedagogické porady jsou organizovány dle rozpisu v ročním plánu učitele, zpravidla 1x za měsíc. Vede je zástupce ředitele, účastní se jí všichni pedagogové, provozní zaměstnanci jsou seznamováni se závěry jednání. Dochází na nich k vyhodnocování vzdělávací práce zaměstnanců, stanovení úkolů na následující období. Důležité informace jsou projednávány na pedagogických radách, ze kterých je pořízen zápis. Mimořádné informace, zajímavosti či nabídky jsou zasílány emaily, sms, messengerem, WhatsApp, projednávány telefonicky, nově zavádíme mobilní aplikaci Twigsee. Informační systém funguje i směrem ven – webové stránky školy, facebook, nástěnky pro rodiče, emaily, třídní účty www.rajce.idnes.cz, postupně zavádíme aplikaci Twigsee.

O dění v MŠ i závěrech pedagogických rad je pravidelně zástupcem ředitele informován ředitel školy, v případě potřeby se účastí jednání pedagogického sboru MŠ.

Mateřská škola má zpracovaný školní řád, provozní řád, pedagogové v jednotlivých třídách třídní vzdělávací program.

ŠVP je tvořen vedením školy a kolektivem pedagogických pracovníků MŠ.

3.6. PERSONÁLNÍ A PEDAGOGICKÉ ZAJIŠTĚNÍ

V mateřské škole jsou zaměstnané 4 učitelky. Všechny jsou plně kvalifikované a průběžně si doplňují a rozšiřují znalosti a dovednosti prostřednictvím nabídky odborných seminářů či samostudiem. Na pracoviště je přidělen 1 provozní zaměstnanec, uklízečka, která je odpovědná školníkovi. Mezi učitelkami jsou jasně stanovená a dohodnutá pravidla, řídí se ŠVP a závaznými dokumenty. Pro zajištění optimální péče o děti je překrývání přímé pracovní činnosti realizováno v dopoledních hodinách mezi 9 – 12 h. V době nepřímé práce se učitelka zaměřuje na přípravu na vzdělávací práci s dětmi, hodnocení, tvorbu výzdoby, úklid pomůcek, účast na poradách a seminářích, samostudium, konzultaci s rodiči. Nepřímou práci lze vykonávat i mimo pracoviště MŠ. Učitelky na třídách se střídají v ranních a odpoledních směnách. V případě krátkodobé nepřítomnosti je možné zastoupení mezisměnou, v případě delší nepřítomnosti je zajištěn kvalifikovaný zástup. Pokud není možné zajistit kvalifikovaný zástup, jsou děti spojené na odpolední činnosti v jedné ze tříd.

Učitelky jsou dětem přirozeným vzorem a na jejich vzájemném chování a jednání závisí vytváření příznivé a vstřícné atmosféry. Snažíme se vytvořit, udržet a rozvíjet stabilní pedagogický tým, který zná svoje kompetence.

3.7. SPOLUÚČAST RODIČŮ

Vnímáme rodiče jako partnery, kteří nám svěřují to nejcennější – své děti. Vítejme jejich aktivní přístup k činnostem, jsme rádi za zájem, který projeví o dění v MŠ, přijímáme jejich připomínky a těší nás jejich pozitivní ohlasy. Nastavujeme naši komunikaci na úroveň spolupráce, důvěry.

Rodiče jsou seznámeni s ŠVP PV a je jim volně přístupný v obou třídách. S děním ve školce jsou rodiče seznamováni prostřednictvím e-mailové korespondence, www. stránek, nástěnek v šatně, výstavou prací dětí ve třídě i v šatnách, konzultací, společnými rozhovory, schůzkami s rodiči nově přijatých dětí před začátkem školního roku, pro všechny rodiče počátkem školního roku. Své dotazy rodiče směřují na kmenové učitelky, příp. zástupkyni ředitele. Během roku se mohou rodiče zúčastnit akcí pořádaných MŠ: vánoční rozjímání, tvoření s rodiči a dětmi, slavnostní rozloučení s předškoláky, den otevřených dveří. Dvakrát za rok jsou nabízeny individuální konzultace pro rodiče dětí, dle zájmu i kdykoliv mimo rozpis. Učitelky zachovávají diskrétnost o zjištěných skutečnostech, chrání soukromí rodiny. Nabízíme možnost vypůjčení odborné literatury.

Ze strany rodičů vítáme jakékoliv podněty – slovní i materiální.

S rodiči je počítáno jako s partnerem a případné připomínky jsou zohledňovány v další práci učitelek.

V případě nepříznivých epidemiologických podmínek mohou být některé aktivity omezeny nebo prováděny distanční formou. To se týká spolupráce s rodiči, odborníky, základní školou.

3.8. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

ŠVP je vytvořen na základě RVP PV, je východiskem pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se SVP. Rámcové cíle a záměry jsou pro vzdělávání všech dětí společné. U dětí se SVP se jejich naplňování přizpůsobuje jejich potřebám i možnostem. Děti jsou integrovány do běžných tříd.

První stupeň podpory probíhá bez doporučení školského poradenského zařízení, v případě potřeby se vypracuje PLPP, na jehož tvorbě se podílí učitelky třídy, které dítě navštěvuje. Na základě pedagogické diagnostiky vytváří PLPP, se kterým jsou seznámeni rodiče. V případě, že podpora vyplývající z PLPP není dostatečná, pedagog doporučí návštěvu ŠPZ. Tam jsou potom odeslány informace vyplývající z PLPP a jeho vyhodnocení odeslány. K tvorbě IVP dochází na základě doporučení školského poradenského zařízení. Tvoří jej obě učitelky v konkrétní třídě.

2x ročně probíhá konzultace a zápis, se kterým jsou rodiče seznámeni. Případná změna v IVP je provedena formou dodatku a se souhlasem rodičů. Při tvorbě a naplňování IVP škola úzce spolupracuje se školským poradenským zařízením, se speciálním pedagogem a rodiči, kteří jsou zapojeni do naplňování IVP.

Rámcové vzdělávací cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Jedinečnou příležitostí, aby si dítě samo zvolilo formu, a způsob, jakým cíl splní, nám právě nabízí integrované učení v rámci programu „Začít spolu“. Plánování aktivit do center, které rozvíjí všechny typy inteligence, nabízí dětem možnost vlastní volby, respektuje jejich potřeby i možnosti.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba zabezpečit:

- realizace stanovených podpůrných opatření
- spolupráce se zákonnými zástupci dětí
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- přítomnost asistenta pedagoga podle stanovení podpůrného opatření

3.8.1. JAZYKOVÁ příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka /děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí/ poskytujeme jazykovou přípravu pro plynulý přechod do základního vzdělávání.

Zásady:

- pozvolný začátek, otázky, pokyny, individuální komunikace – vyhodnotíme stav
- navazovat na to, co dítě už umí, využívat komunikační kartičky
- rozvíjet komunikaci – kombinace s gesty, mimikou, nenásilné zapojení do všech aktivit
- ověřování, zda dítě rozumí
- zapojit ostatní děti
- nenásilně přecházet od gest a mimiky ke slovům, zvyšovat očekávání
- důraz na opakování
- při plánování úkolů zohledňovat tyto děti

3.9. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH

Mateřská škola vytváří podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. Nadaným dětem je na základě doporučení PPP vytvořen IVP pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dítěte. Např. zadávání specifických úkolů, možnost obohacování vzdělávacího obsahu.

3.10. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ S ODKLADEM ŠKOLNÍ DOCHÁZKY

Podmínkou vytvoření podmínek pro vzdělávání dětí s odkladem školní docházky je vyhodnocení příčin s rodiči, PPP. Pokud to daná situace vyžaduje, je možnost zpracovat PLPP, kde se stanoví priority vzdělávání těchto dětí – program pro jednotlivé děti s odkladem (diagnostika dítěte), plán odsouhlasí rodiče, kteří jsou pravidelně informováni. Úspěšnost působení zvyšuje maximální spolupráce s rodiči, doporučení literatury.

Individuální cvičení jemné motoriky – doporučit vhodnost postupů – zrakové a sluchové percepce, diferenciací, smyslové hry, posilování sebevědomí dítěte ....

Využívání odpoledního klidu k individuálnímu vzdělávání těchto dětí.

3.11. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

V případě, že kapacita MŠ umožňuje přijetí dítěte mladší 3 let, dochází k nástupu po dohodě se zákonnými zástupci dítěte, v době, kdy je u dítěte předpokládána míra vyspělosti a samostatnosti. Většinou se jedná o období těsně před dosažením věku tří let. V současnosti nejsou věcné podmínky pro přijímání dětí mladších tří let optimální – nábytek, vybavení hračkami, počty dětí na třídách, hygienické zázemí. V případě nástupu dětí mladších 2 let bude nutné upravit hygienické zázemí – nákup přebalovacího pultu, skříňky na ukládání hygienických potřeb, centralizace hraček pro 2leté děti, dokoupení hraček, v případě potřeby snížení počtu dětí dle platné legislativy.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola je součástí příspěvkové organizace. Má dvě třídy – Sluníčka a Hvězdičky. Každá ze tříd se naplňuje do maximálního počtu 28 dětí. Na základě výjimky stanovené zřizovatelem. Třídy jsou věkově smíšené, navštěvují je obvykle děti ve věku 3 -6 let, případně 7 – pokud má dítě odklad školní docházky. V případě potřeby lze do obou tříd integrovat dítě se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzhledem k věkově heterogennímu složení tříd můžeme respektovat přání rodičů na zařazení dítěte do tříd. Přihlížíme k sourozeneckým vazbám nebo přátelským vztahům mezi dětmi. Provozní doba je od 6:00 do 16:00 h. s tím, že děti se ráno mezi 6 -7 h. schází ve třídě Hvězdiček a v této třídě se i rozcházejí v době 15:00 – 16:00 v liché týdny a 15:30 – 16:00 v sudé týdny. Provoz tříd je upraven tak, aby byla vytiženost tříd efektivně využita.

Děti jsou do MŠ přijímány na základě vnitřní směrnice o přijímání dětí do MŠ. Zápis do MŠ je vyhlášen zřizovatelem a informace jsou zprostředkovány prostřednictvím tisku, plakátů, na webových stránkách.

Viz. vnitřní směrnice o přijímání dětí do MŠ

Obě třídy mají stejné uspořádání dne. Pedagogickou práci zajišťují 2 učitelky – dopolední a odpolední směna. Překrývání přímé práce pedagogů je směřováno do dopoledních hodin mezi 9-12 hodinou, zpravidla po dobu pobytu venku a oběda (částečně při vzdělávacích činnostech).

4.1. POVINNÉ PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Od září roku 2017 je povinné předškolní vzdělávání pro děti, které do 31. 8. dosáhnou věku 5-ti let. Povinné předškolní vzdělávání je stanoveno v době od 8 do 12 h.. Rodiče jsou povinni vodit děti na vzdělávání, v případě nepřítomnosti je třeba dítě omluvit – osobně nebo telefonicky, poté do omluvného listu uvést důvod nepřítomnosti dítěte (nemoc, rodinné důvody, apod.), postupně nahradíme aplikací Twigsee – viz. Školní řád. V případě, že si rodiče zvolí individuální vzdělávání, tzv. vzdělávání doma, tato stanovená norma pro ně neplatí. V případě zájmu ze strany rodičů o individuální vzdělávání bychom postupovali podle § 34 b školského zákona.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

ŠVP PV s názvem „Jen krůček do školy“ má symbolický význam a naznačuje propojení mateřské školy se školou základní. Dítě již v předškolním věku postupně poznává a nasává atmosféru základní školy při setkání s dětmi, které navštěvují ZŠ nebo při využívání prostor školy. Toto prostředí se jim stává důvěrnější a přechod do 1. třídy se stává přirozenou záležitostí. Program školy je zpracován na principech programu Začít spolu, neboť ten výchovu a vzdělávání propaguje jako celistvý proces, jenž zasahuje celou osobnost dítěte. Usilujeme o to, abychom každé dítě vnímali s úctou a respektem a snažili se maximálně o rozvoj jeho potencialů. V atmosféře založené na porozumění, bezpodmínečném přijetí a empatickém naslouchání vytváříme podmínky pro přirozenou činnost dětí – hru. Podnětné prostředí je uspořádáno do center aktivit, jež vytváří prostor pro prožitkové učení, kooperativní činnosti, učení se ze života a pro život a učení se navzájem. Děti vedeme k vlastnímu hodnocení, co se nám povedlo, případně nepovedlo (práce s chybou), co jsme dokázali, učíme děti pojmenovávat vlastní pocity a učíme je pocity i vyjádřit – slovně, symboly. Děti mají příležitost učit se způsobem, který vyhovuje individuálnímu stylu každého s respektováním délky, rychlosti, podílu aktivity i pasivity. Mají příležitost se učit mnoha způsoby s využitím nabídkové škály činností, podnětů, námětů, pokusů, objevů dle vlastního výběru.

Naší snahou je, abychom dokázali být dětem průvodci na jejich cestě za poznáním, abychom je dokázali pouze vést a ne jim cestu ukazovat, abychom je nechali přemýšlet, hledat, zkoušet, chybovat, poučovat se z chyb, diskutovat, ptát se .....

5.1. CÍLE VZDĚLÁVACÍHO OBSAHU:

Vzdělávací cíle jsou zaměřeny do všech oblastí dle RVP PV.

Biologická: Rozvoj dítěte v pohybových i manipulačních dovednostech, být fyzicky zdatný přiměřeně svým možnostem, zvládat sebeobslužné dovednosti odpovídající věku, rozlišovat co prospívá zdraví.

Psychologická: Rozvoj intelektu, řečových schopností, duševní pohody, psychické zdatnosti.

Interpersonální: Vytvářet pozitivní vztahy k druhým osobám, kultivovat formu vyjadřování.

Sociálně- kulturní: Uvést dítě do společenství ostatních lidí, do světa kultury, znát materiální a duchovní hodnoty, osvojit si potřebné postoje a návyky.

Environmentální: Založit u dítěte povědomí o okolním světě a jeho dění, o přírodě a o vlivu člověka na životní prostředí

5.2. METODY A FORMY VZDĚLÁVÁNÍ:

Malé dítě nejčastěji vnímá okolí svými smysly, postupně začíná propojovat svoje představy s myšlením, začíná poznávat širší svět. Náš program usiluje o to, aby přerod malého dítěte ve zralého předškoláka se uskutečnil s respektem k jeho individualitě.

Vzdělávání se uskutečňuje v průběhu celého dne, při všech činnostech a situacích ve školce vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit.

- **usilujeme o individuální přístup ke každému dítěti**
- **nabízíme integrované učení hrou**
- **rozvíjíme schopnosti, znalosti a dovednosti dětí prostřednictvím plánované činnosti v centrech aktivit**
- **vytváříme prostor pro samostatné rozhodování a přijímání odpovědnosti za ně**
- **usnadňujeme přechod dítěte z rodinného prostředí tím, že se snažíme o aktivní spolupráci s rodinou**
- **podporujeme profesní a osobnostní rozvoj pedagogů**

Jednou ze základních forem práce v programu Začít spolu je **integrované učení hrou a činnostmi**. To probíhá nejčastěji v týdenních, 14 -ti denních či měsíčních cyklech.

V centrech aktivit jsou připravené takové úkoly, které děti vedou k objevování, umožňují jim spolupracovat, vzájemně si pomáhat, hrát si, společně řešit problémy, učit se od sebe navzájem atp. – **kooperativní a situační učení**. Úkoly jsou prakticky zaměřené, děti pracují s reálnými materiály a předměty, které jsou k dispozici v každém z center a jsou jim běžně dostupné – **prožitkové učení**. Připravené úkoly jsou odstupňovány podle obtížnosti, děti si mohou samy volit – **princip vzdělávací nabídky**.

Při práci v centrech aktivit tedy nastává ve třídě situace, v níž se paralelně vedle sebe a v tentýž čas odehrávají různé činnosti. V každém centru aktivit pracuje skupinka dětí na jiném úkolu, které spojuje jedno téma, kterým se ve třídě po určitou dobu zabývají. Samozřejmostí je propojení probíraného s reálným životem i mimo mateřskou školu (exkurze, výpravy, besedy...). Je zde i prostor pro zapojení rodičů, kteří přicházejí do třídy a dělí se s dětmi o své záliby a dovednosti, vyprávějí dětem o svém povolání, svých koníčcích atp. – **spontánní sociální učení**. Pokud děti samostatně pracují v centrech aktivit, učitel „přechází“ nejčastěji do role pozorovatele. Sleduje, jak se dětem daří, poskytuje podporu a individuální pomoc dětem, které ji potřebují. Samozřejmě, že jsou i situace, které vyžadují, aby učitel pracoval s dětmi přímo v některém centru aktivity, poskytoval dětem pomoc, či je provázel při plnění úkolu. Po ukončení činností se všichni sejdou v **reflektivním kruhu**, kde mohou děti zhodnotit, jak se jim dnes pracovalo, co se jim dařilo, či nedařilo, co je nejvíce zaujalo, kdo jim v práci pomohl nebo poradil, co nového se naučily. Je zde prostor i pro zpětnou vazbu od učitele.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Vzdělávací obsah je rozpracován do čtyř integrovaných bloků, které zahrnují všechny vzdělávací oblasti RVP PV (jsou tedy vzhledem k oblastem průřezové) a směřující v průběhu školního roku ke všem vzdělávacím cílům. Témata integrovaných bloků se navzájem doplňují, prolínají a prohlubují.

Integrované bloky máme v ŠVP z důvodu individualizace, o kterou se ve vzdělávání dětí snažíme, formulované obecně, tedy tak, aby jejich rozpracování do podoby podtémat a vzdělávací nabídky dělaly až učitelky na třídách a mohly v nich zohledňovat specifika skupiny dětí, se kterou pracují-věkovému, genderovému složení třídy, možnostem spolupráce s rodiči i samotným možnostem učitelek, vždy ale s respektem k pravidlům vyplývajícím z ŠVP.

Při plánování na úrovni třídy mohou učitelky postupovat tak, že realizují po určité období jeden integrovaný blok a jeho podtémata jako celek, nebo si podtémata z různých integrovaných bloků vybírají flexibilně, na „přeskáčku“.

Při plánování vzdělávacího obsahu na úrovni jednotlivých tříd vycházíme z tzv. vstřícného modelu plánování. Učitelky při výběru konkrétního krátkodobého tématu (např. týdenního/čtrnáctidenního) vycházejí ze „zásobníku“ podtémat, která si pro svoji třídu k jednotlivým integrovaným blokům stanoveným v ŠVP navrhly. Vybírají takové téma, které reaguje na momentální dění v mateřské škole i mimo školu (příchod nového dítěte do MŠ, situace v rodině, co se děje ve městě, co se děje v přírodě...) a také na potřeby, zájmy a přání, která přicházejí od dětí (dinosauři, vesmír ...).

Do třídního vzdělávacího programu mají možnost vstupovat svými náměty děti i rodiče, v každé třídě tak vzniká originální třídní program.

Třídní vzdělávací program je se školním vzdělávacím programem kompaktní, doplňuje a rozvíjí jej. Pro pochopení kompaktnosti je třeba sledovat oba programy.

S aktuálním tématem a vzdělávací nabídkou, kterou učitelky s dětmi v daném období realizují, jsou prostřednictvím nástěnek pravidelně seznamováni rodiče.

Integrované bloky

- 1) Kráčíme podzimem
- 2) Zimní pohádka
- 3) Cesta za jarním sluníčkem
- 4) Nakročeno k létu

INTEGROVANÝ BLOK: KRÁČÍME PODZIMEM

HLAVNÍ SMYSL INTEGROVANÉHO BLOKU:

Blok zahrnuje období nástupu do mateřské školy, kdy se děti seznamují s novým prostředím, novými kamarády, pracovníky školy a svou značkou. Zvykají si na režim dne mimo domov a první odloučení od svých rodičů. Děti se učí dorozumět se s druhými, navazují první kamarádství; učí se rozvíjet sebeobsluhu a pravidla soužití ve třídě. Po prvních vzájemných „oťukávaních“ a „zabydlení se“ v novém prostředí si děti začínají více všimnout změn v podzimní přírodě. Zprvu pozorují houfující se ptáky chystající se na odlet do teplých krajín, následně to jsou dary podzimu, tedy plody – zeleniny, ovoce, keřů a stromů (šípky, jeřabiny, bezinky, kaštiny, žaludy) a proměnu jejich listů, všimají si proměnlivosti počasí (vítr, déšť, výkyvy teplot) a babího léta, vypráví si, jak se lidé chystají na zimu a jak se na ni připravuje zvíř. V podzimním čase se děti seznámí se svátky „Dušičky a Halloween.“

DÍLČÍ CÍLE:

- vytvoření prostředí pro navazování nových kladných vztahů k okolí a lidem
- orientování se a adaptace v novém prostředí MŠ, seznámení s místem a prostředím, v kterém dítě žije
- poznávání a spoluvytváření pravidel společenského soužití a jejich aplikace v přirozeném sociokulturním prostředí
- rozvoj základních společenských postojů a návyků, schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, vytváření prosociálních postojů
- uvědomování si vlastního těla v rámci základních hygienických návyků a základů sebeobsluhy
- pomocí pohádek demonstrování rozdílů mezi dobrem a zlem, aplikace ponaučení do běžného života, prevence patologických jevů
- rozvoj komunikativní dovednosti (verbální i neverbální) a kultivovaný projev
- podporování a rozvíjení řečové schopnosti a jazykové dovednosti, rozšiřování slovní zásoby
- poznávání sebe sama, rozvíjení pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomovat si vlastní identitu, sebevědomí, sebedůvěru, spokojenost),
- posilování přirozených poznávacích city (zvědavost, zájem, radost z objevování apod.)
- rozvoj spolucítění, sympatie, empatie, tolerance, sounáležitosti, představivosti a fantazie
- učení se vyjadřovat pocity, dojmy a prožitky neverbálně a užívání vlastních smyslů
- rozvíjení pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka)
- poznávání podzimní přírody, přirozených procesů, které přichází se změnou ročního období
- vytváření si povědomí o vlastní sounáležitosti s živou i neživou přírodou, osvojování si základních poznatků o životním prostředí
- podpora kreativity a tvořivosti

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ve skupině se dokáže prosadit, podřídit, domlouvat a spolupracovat
- objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; svou zadanou práci dokončí
- dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- odloučit se na krátkou dobu od rodiny, získávat relativní citovou samostatnost
- přiměřeně věku zvládat sebeobsluhu, zvládat úklid a zadání jednoduchých úkolů
- znát své jméno, jméno kamaráda, spolupracovat s ostatním
- spolupodílet se, znát společně vytvořená pravidla, rozumět a dodržovat jejich smysl
- chápat projevy emocí a nálad, mít radost ze zvládnutého a poznaného

- spolupodílet se na vytváření dobré atmosféry
- známé a opakující se situace se snažit řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování)
- orientovat se v prostředí, ve kterém žije
- dokázat si uvědomovat příjemné a nepříjemné prožitky
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- poznávat a pozorovat rostliny v přírodě
- poznávat a pojmenovat ovoce a zeleninu
- umět poznat stromy, keře a jejich plody, rostliny a houby
- umět charakterizovat podzim (počasí, správné oblečení, změny v přírodě, zvyky)
- rozhodovat o svých činnostech, ve známém prostředí ovládat city, přizpůsobit jim své chování
- vyjádřit svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) a kreativních činnostech
- rozvíjet pracovní dovednosti, jemnou i hrubou motoriku, ovládat koordinaci ruky a oka
- využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, pojmenovat a všimát si toho, čím je obklopeno
- přizpůsobovat se společnému programu, spolupracovat
- mít základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snažit se podle toho chovat,
- spolupodílet se na společných rozhodnutích, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobit se jim
- uplatňovat získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení
- řešit problémy, úkoly a situace, nalézat nové řešení
- průběžně rozšiřovat svou slovní zásobu a aktivně ji používat k dokonalejší komunikaci s okolím

OBSAH IB (VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA):

- spontánní hra
- rytmické a hudební hry, hudebně pohybové činnosti, hra na hudební nástroje rytmicizace, jednoduché klasické a tematické dětské písně s pohybem, hudební chvílky – poslech, zpěv písní,
- říkanky, básničky, rituály, jazykové chvílky, procvičování mluvidel
- dramatické hry a improvizace, rozvoj slovní zásoby, artikulační, řečové a sluchové hry
- komunikační kruhy (kladení otázek a hledání odpovědí)
- rozhovory, diskuse o zážitcích
- poslech pohádek, řízené čtení propojené s činnostmi na dané téma
- pohybové hry k tématu jak ve třídě, tak v přírodě
- výtvarné a pracovní činnosti, využití různých výtvarných technik, seznámení se s manipulačními činnostmi s předměty, nářadím, různorodými materiály
- činnosti zaměřené na experimentování
- tvořivé a kreativní činnosti
- kooperativní hry pro rozvoj pozitivních vztahů v kolektivu
- hry a činnosti zajišťující pozitivní pocit úspěchu a sounáležitosti
- aktivity zajišťující postupnou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- činnosti podporující spokojenost a radost

- spoluvytváření jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- grafomotorická cvičení uzpůsobená věku a úrovni vývoje dítěte
- předmatematické hry – seznámení se se základní číselnou řadou, základní orientace v prostoru, rozvoj logického myšlení
- práce s obrazovým materiálem, encyklopedii
- vycházky po okolí mateřské školy, do lesa, sběr podzimních přírodnin a jejich následné využití ve výtvarných činnostech, pozorování měnící se přírody, stavby z přírodnin, pouštění draka

INTEGROVANÝ BLOK: ZIMNÍ POHÁDKA

HLAVNÍ SMYSL INTEGROVANÉHO BLOKU:

Záměrem bloku je osvojení si poznatků o zimní přírodě, změnách počasí v souvislosti s ročním obdobím a souvisejících přírodních jevech (námraza, led, rampouchy, sníh...). Seznámení se s tradicí vánočních svátků. Osvojení si lidových obyčejů, tradic a zvyků vztahujících se k tomuto období. Podněcování dětí v představivosti, fantazii, schopnosti spolupráce při přípravě třídy na karneval. Upevnění znalostí v oblasti zimních sportů, vlastní bezpečnosti a péče o tělo. Uvědomování si vlivu chladného počasí na zdraví a umět se chránit. Osvojení si návyků, které jsou pro zdraví prospěšné. /Otužování, zdravá strava, hygiena/. Poznávání způsobu života zvířat a ptactva (přezimování, život v zimní přírodě, péče, pozorování stop). Prohlubování povědomí o lidské činnosti, povolání rodičů, umět ocenit práci druhých.

DÍLČÍ CÍLE:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.),
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví a bezpečí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla

společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí
- mít povědomí o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost – poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- spolupracovat s ostatními
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

OBSAH IB (VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA):

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení),
- manipulační činnosti s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- smyslové a psychomotorické hry
- Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- pohyb v různém prostředí a terénu – sáňkování, bobování, klouzání, hry se sněhem
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory,
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- sledování rozmanitostí a změn v přírodě
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)

INTEGROVANÝ BLOK: CESTA ZA SLUNÍČKEM

HLAVNÍ SMYSL INTEGROVANÉHO BLOKU:

Hlavním záměrem je seznámení dětí s krásami jarní přírody a jejími proměnami. Vnímat změny počasí, pučení stromů, jarní květiny, přilet ptáků z teplých krajin, probouzení hmyzu a zvířat, jejich mláďata. Mít povědomí o původu a tradicích vztahujících se k svátku Velikonoc.

Být ohleduplný k živé i neživé přírodě, pochopit její vývoj a koloběh, pochopit potřebu chránit okolní prostředí a naučit se třídit odpad.

Poznávat a vytvářet pozitivní vztah k městu, místu a prostředí, ve kterém žijí. Chápat význam pojmu rodina a domov, jako místa, kde je nám dobře. Znat a vyjmenovat nejbližší členy své rodiny, vnímat a pochopit jejich vzájemné vztahy, chování a vlastnosti. Uvědomování si citů, pocitů, emocí a umění je vyjádřit.

Seznámení dětí s časovými pojmy a činnostmi v daném čase (ráno-odpoledne-večer). Podporování zájmu a vztahu ke knihám a vedení dětí k vyhledávání informací. Přiblížit dětem pravidla silničního provozu a bezpečnost.

DÍLČÍ CÍLE:

- Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- Vytváření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat
- Vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, lidmi i společností
- Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- Rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- Rozvoj psychické a fyzické zdatnosti
- Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkcích (čísla, abeceda)
- Vytváření základů pro práci s informacemi

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- Soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje
- Klade otázky a hledá odpovědi, chce porozumět věcem, jevům, dějům, které kolem sebe vidí
- Ví, že není jedno v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

- Dětským způsobem vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu, lhostejnost
- Komunikuje bez zábran s dětmi i dospělými
- Rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá
- Dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky – hudebními, výtvarnými, řečovými, dramatickými apod.
- Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo a dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům, k úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně
- Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, o živé i neživé přírodě
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních a kulturních krás
- Vyjadřovat prostřednictvím hudebních, výtvarných i pohybových činností krásy a život v přírodě a ve svém okolí
- Chovat se zodpovědně k životnímu prostředí, k živým bytostem a věcem, pomáhat pečovat o okolní životní prostředí
- Mít vlastní názory a postoje, umět vyjadřovat smysluplně a samostatně myšlenky, nápady, pocity
- Pochopit svou roli v rodině, třídě, skupině
- Přirozeně a bez zábran komunikovat s dětmi i dospělými, navazovat a udržovat přátelství
- Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- Chápat časové pojmy (ráno-odpoledne-večer)
- Projevovat zájem o knížky a klasické pohádky
- Vnímat umělecké a kulturní podněty, naslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit své zážitky
- Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- Osvojit si elementární poznatky o znakových systémech a jejich funkce (čísla, abeceda)

OBSAH IB (VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA):

- Výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí, návštěva dopravního hřiště)
- Pozorování a objevy v přírodě, jednoduché pracovní činnosti (práce na zahradě, sázení a péče o rostliny)
- Hry a aktivity na téma ekologie a dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích
- Hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru, čase

- Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů, hudebních skladeb a písní s etickým obsahem a poučením
- Činnosti a příležitosti práce s obrazovým materiálem, knihami a encyklopediemi a různými sdělovacími prostředky, návštěva knihovny
- Různorodé společné hry a skupinové aktivity umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu a výsledcích
- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije
- Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy v rodině, úcta ke stáří)
- Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce)
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- Smyslové a psychomotorické hry, cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace, pozornosti
- Činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky)
- Sdělování – vyprávění toho, co dítě slyšelo, zhlédlo, komentování zážitků a aktivit
- Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry

INTEGROVANÝ BLOK: NAKROČENO K LÉTU

HLAVNÍ SMYSL INTEGROVANÉHO BLOKU:

Hlavním záměrem tohoto bloku je vytvářet a podporovat pozitivní a veselou atmosféru pramenící ze dne dětí, přicházejícího letního počasí a s ním spojených výletů a zážitků. Seznámit děti s povědomím o širším světě, jiných kulturách a národech a jejich zvycích. Uvědomit si rozdíly ve způsobu života, ale také v barvě pleti a rozdílném jazyku. Vnímat okolní svět jako zajímavý a různorodý. Přiblížit dětem zajímavá místa na naší planetě, které jsou typické pro jiné země – např. moře, džungle, poušť. Rozvíjet poznatky o zvířatech, a to nejen našich, ale i exotických.

DÍLČÍ CÍLE:

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky (dýchání, koordinace ruky a oka, koordinace a rozsah pohybu apod.)
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vnímání, naslouchání, porozumění – receptivní, výslovnost, vytváření pojmů, mluvený projev, vyjadřování – produktivní)
- Rozvoj tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů, sebevyjádření)

- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování apod.)
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- Rozvoj kooperativních dovedností
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

- Ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- Má elementární poznatky o světě lidí, kultury i jiné kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a děti prostředí, ve kterém žije
- Klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- Napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- Zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřené aktuálnímu dění
- Dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- Má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení. K úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně. Váží si práce a úsilí druhých.
- Má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními hodnotami a normami, i co je v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- Uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- Zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti a ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY:

- Spolupracuje s kamarády, podělí se, domluví se a pomůže kamarádovi
- Dokáže přijmout porážku, unese úspěch i neúspěch
- Napodobuje pozitivní vzory a chování ve svém okolí
- Umí zorganizovat hru a dodržovat pravidla
- Zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby či dramatikou)

- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí i v cizích kulturách a zemích
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluch, zrak, čich)
- Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity

OBSAH IB (VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA):

- Spontánní hra
- Hry na rozvoj kooperace
- Lokomoční a nelokomoční pohybové aktivity
- Pozitivní vzory vztahů a chování
- Činnosti zaměřené k poznání různých lidských vlastností
- Dramatické činnosti a hry podporující uvědomění si vztahů mezi lidmi
- Činnosti podporující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající pohodu, realizace společných zábavných aktivit
- Společné rozhovory, komentování aktivit a zážitků
- Činnosti a příležitosti práce s obrazovým materiálem, encyklopediemi a různými sdělovacími prostředky
- Výlety do okolí (do přírody, na kulturní akce)
- Aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)
- Činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování
- Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.)
- Společenské hry, soutěže (umět přijmout prohru)
- Procházky do okolí, pozorování okolní přírody, výlety

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Smyslem a cílem evaluace je průběžně vyhodnocovat proces vzdělávání a jeho výsledky. Poskytuje nám zpětnou vazbu pro zkvalitnění vlastní práce, vyhledávání slabých a silných stránek, zařazování nových metod, prostředků a způsobů vedoucích ke zkvalitnění další práce.

Evaluace vnější:

Šetření kontrolních orgánů a ČŠI
kontroly zřizovatele
vyhodnocování spolupráce s rodiči
vyhodnocování rodiči – dotazník

Evaluace vnitřní:

vyhodnocování každodenních činností – rozhovor v ranním kruhu s dětmi
vyhodnocování dětmi – po ukončených činnostech
výsledky dětí – portfolia prací dětí
kontrolní činnost ředitele
analýza, dotazníky
vyhodnocování podmínek vzdělávacího procesu
vyhodnocování práce zaměstnanců
Vyhodnocování TVP
Vyhodnocování ŠVP v souladu s RVP

Co budeme sledovat, v jakých rovinách probíhá:

S dětmi – zájem, potřeby, znalosti.

Zodpovídá: všechny učitelky

Termín : průběžně

Záznam: 2x ročně pedagogické hodnocení dětí – Oregonská metoda-záznamový arch,
portfolio dítěte ve spolupráci s dětmi a rodiči

Spolupráce s rodiči – jaké jsou nároky, efekt, ohlasy

Zodpovídá: zástupce ředitele

Termín : 1x ročně

Záznam: Dotazník pro rodiče

Spolupráce s kolegyní – co se podařilo, nepodařilo

Zodpovídá: všechny učitelky

Termín: 1x týdně

Záznam: ústně bez záznamu

Sebehodnocení – vlastní pocity, nasazení

Zodpovídá: učitelka

Termín: průběžně

Záznam: bez záznamu

Se zástupkyní ředitele – prospěšnost pro děti

Zodpovídá: zástupkyně ředitele

Termín: hospitace dle plánu

Záznam: zápis z hospitace

S ředitelem – náklady, úspornost, prospěšnost pro školu, vybavení

Zodpovídá: zástupce ředitele

Termín: průběžně

Záznam: zápisy z pedagogických rad

Školní vzdělávací program „Jen krůček do školy“ je zpracován se záměrem dlouhodobější vize jeho plnění - 3 roky. Jeho podoba nemusí být trvalá a konečná, může se měnit, vyvíjet a dotvářet podle aktuálních podmínek. Celý vzdělávací proces ovlivňují děti, pracovníci školy a rodiče.

Při zpracování školního vzdělávacího programu jsme čerpaly ze ŠVP „Pojďme tam i zpět, projít celý svět“, z RVP PV, z programu Začít spolu, z potřeb regionu, z platné legislativy, současného správního uspořádání státu, současných podmínek, možností a stavu školy. Zároveň se snažíme s respektem přistupovat k tomu, že předškolní vzdělávání je počáteční etapa celoživotního učení.

8. PŘÍLOHA – REŽIM DNE

Provozní doba:

Pondělí – pátek 6:00 – 16:00 hodin

Režim dne:

6:00 – 8:00	Příchod dětí, ranní úkol
6:00 – 8:30	Spontánní hry dětí
8:30 – 9:00	Tělovýchovná chvílka, hygiena, svačina
9:00 – 9:30	Ranní kruh, činnosti v centrech aktivit, hodnotící kruh
9:30 – 11:30	Příprava na pobyt venku, pobyt venku (při nepříznivém počasí - činnosti v MŠ)
11:30 – 12:15	Hygiena, oběd, příprava na odpočinek, odchod dětí po obědě
12:15 – 14:00	Odpočinek, individuální klidové činnosti, příprava na svačinu
14:00 – 16:00	Odpolední svačina, spontánní hry, odchod dětí domů

Takto je zpravidla členěn pracovní den ve třídách.

Toto časové rozvržení činností je orientační, může se posouvat vzhledem k aktuálním situacím, či nenadálým okolnostem, kdy je nutné posunout či přeskládat program. Na změny, které by se měly týkat chodu třídy, budou vždy rodiče upozorněni třídními učitelkami, či na nástěnkách v šatně.